

КАРДІОПРОТЕКТОРНА ДІЯ ОМЕГА-3 ПНЖК ПРИ ІШЕМІЧНО-РЕПЕРФУЗІЙНОМУ УРАЖЕННІ СЕРЦЯ ТА ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ

А. М. ШИШ, А. С. ЖУКОВСЬКА, О. О. МОЙБЕНКО

Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України

Останнім часом особливу увагу приділяють вивченню дії препаратів, що містять ω -3 ПНЖК та можуть застосовуватися в профілактичних цілях при серцево-судинних захворюваннях. Метою нашої роботи було дослідження механізмів кардіопротекторної дії ω -3 ПНЖК при ішемічно-реперфузійному ураженні серця та цукровому діабеті.

Тварини були розподілені на 2 групи: 1) контрольні; 2) тварини, яким попередньо вводили препарат ω -3 ПНЖК (0,1 мл на 100 г маси щура, 4 тиж). Ізолвані серця щурів перфузували за методом Лангендорфа (ішемія — 20 хв., реперфузія — 40 хв.). Також тваринам цих груп моделювали експериментальний цукровий діабет. Експресію Сх-43 визначали методом Western-blotting та імунофлуоресцентного аналізу.

Було показано, що введення в раціон препарату ω -3 ПНЖК зменшує вміст ω -6 ПНЖК (зокрема арахідонової кислоти — на 19%) та збіль-

шує вміст ω -3 ПНЖК. Виявлено стимулюючий вплив омега-3 ПНЖК на експресію білка Сх-43 як в умовах контролю, так і після ішемії-реперфузії міокарда. За умов експериментального цукрового діабету застосування ω -3 ПНЖК відновлює рівень експресії білка Сх-43 до контрольного рівню, що є суттєвим для функціонування каналів. Результати імунофлуоресцентного дослідження свідчать, що за впливу ω -3 ПНЖК нормалізується розподіл та відновлення взаєморозташування субклітинних структур і експресії білка Сх-43. Нами показано, що попереднє застосування ω -3 ПНЖК впливає на експресію генів, що приймають участь у патогенезі ішемії-реперфузії та цукровому діабеті.

Таким чином, ω -3 ПНЖК модулюють експресію білка, нормалізують розподіл та структурні зміни Сх-43, як за умов ішемії-реперфузії, так і за умов цукрового діабету, тим самим підсилюючи міжклітинний взаємозв'язок, що є необхідним для запобігання аритмій.

ВПЛИВ МЕЛАТОНІНУ НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ПЕЧІНКИ ЩУРІВ ІНТОКСИКОВАНИХ ТЕТРАХЛОРМЕТАНОМ

І. М. ЯРЕМІЙ, Н. В. ДАВИДОВА, Н. П. ГРИГОР'ЄВА

Буковинський державний медичний університет

Мелатонін забезпечує хроноритмологічну організацію фізіологічних функцій, регулює обмін речовин, імунний та антиоксидантний статус організму (Барабой В.А., 2000). Інтوكсикація щурів CCl_4 супроводжується метаболічними порушеннями аналогічними до таких у людей, що хворіють на гепатит (Губський Ю.І., 2000). Метою дослідження було вивчити вплив мелатоніну на біохімічні показники печінки CCl_4 -інтоксикованих щурів.

Матеріали та методи. Досліди проведено на 30 білих нелінійних щурах-самцях (*Ratus ratus*

L.) масою 180 ± 10 г, яких було розділено на три групи 1 — інтактні; 2 — щурі, яким повторно (через день) перорально у вигляді 50% олійного розчину вводили CCl_4 в дозі 0,25 мл/100 г маси щура; 3 — щурі, яким після останнього введення CCl_4 , щоденно (о 8-й годині ранку) перорально вводили «Мелатонін» («Sigma», США) в дозі 3 мг/кг маси щура. Впродовж експерименту тварини знаходилися в умовах рівнодення. Евтаназію тварин проводили шляхом декапітації під легкою ефірною анестезією на 7-му добу від початку введення мелатоніну. У гомогенатах печінки

щурів визначали вміст малонового альдегіду, активності глюкозо-6-фосфатази й аргінази.

Результати. На 7-му добу після інтоксикації в печінці гепатитних щурів на 42%, порівняно з інтактними, зріс уміст малонового альдегіду та на 32 і 37% відповідно знизилася активності глюкозо-6-фосфатази й аргінази. Показники CCl_4 -інтоксикованих щурів, яким упродовж 7 днів поспіль вводили мелатонін,

не відрізнялися вірогідно від показників інтактних щурів.

ВИСНОВОК.

Щоденне, впродовж тижня, пероральне введення CCl_4 -інтоксикованим щурам «Мелатоніну» («Sigma», США) в дозі 3 мг/кг маси щура сприяє стабілізації в печінці тварин процесів вільнорадикального окислення ліпідів, глюкогенезу та сечовиноутворення.

СПОСОБЫ ОПТИМИЗАЦИИ ПРЕАНАЛИТИЧЕСКОГО ЭТАПА СОВРЕМЕННЫХ КОАГУЛОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

С. В. МИСЮРЕВА, В. В. ПРОПИСНОВА, Н. С. МАЗУР

Национальный фармацевтический университет

ВВЕДЕНИЕ.

С каждым годом в практику клинико-диагностических лабораторий внедряется все больше коагулологических тестов и растет число данного вида анализов. Вопросы качества преаналитического этапа исследования гемостаза недостаточно отражены в справочной и методической литературе. Это связано с разнообразием факторов, влияющих на результат, и со сложной организацией исследуемой системы, включающей как клеточные, так и молекулярные компоненты.

РЕЗУЛЬТАТЫ.

При коагулологических исследованиях система для взятия проб должна обеспечивать точное соотношение крови и раствора цитрата натрия (1:9). В сравнительных исследованиях было показано, что избыток цитрата натрия может вызывать изменения в результатах скрининговых тестов на определение протромбинового индекса и активированного частичного тромбопластинового времени с удлинением времени теста. Поэтому оптимальным вариантом является закрытая вакуумная система, позволяющая провести точное дозирование порции крови.

Взятие венозной крови должно минимально травмировать клетки крови и ткани. Система должна иметь особую заточку иглы для венепункции. Время наложения жгута на руку пациента — менее 1 мин. После взятия крови следует провести медленное и осторожное ее перемешивание в пробирке переворачиванием на 180° не более 4–5 раз. Категорически нельзя взбалтывать про-

бу. Сразу после взятия крови следует поместить ее в штатив термokonтейнера или провести центрифугирование. Нельзя открывать пробирки до начала аналитической стадии исследования.

Необходимо соблюдать правильный температурный режим хранения, транспортировки и обработки проб. Пробы крови для коагулологических исследований следует хранить с использованием термokonтейнеров при постоянной температуре в пределах $22-24^\circ\text{C}$. Исключение составляют отдельные тесты для определения очень нестабильных аналитов (например фактор VIII), для которых преаналитический этап следует проводить в условиях низких температур.

Время доставки пробы для исследования в лабораторию не должно превышать 45 мин. При необходимости более длительной транспортировки и хранения следует использовать специальную систему стабилизаторов или получить свободную от тромбоцитов плазму и провести ее замораживание во второй пробирке для более длительного хранения.

На всех стадиях преаналитического этапа следует избегать резкого изменения температуры, длительного контакта с атмосферным воздухом, прямого воздействия солнечного света, механических воздействий и вибрации.

ВЫВОД.

Таким образом, выполняя все выше перечисленные рекомендации, можно обеспечить высокое качество коагулологических тестов на всех этапах исследования.